

Lønnes af Staten, men hvem betaler de private? Det er Børnenes Forældre selv, og saaledes finder jeg det slet ikke forunderligt, om disse Skoler ogsaa staae i et særegent Forhold, og om Staten ikke forbeholder sig det selvsamme Tilsyn med dem som med de offentlige. Den ærede Landstingsmand er bange for, at man ikke skulde kunne undvære dette opdragende Tilsyn, som Staten ellers har med de offentlige Skoler. Jeg troer, at vi i den Henseende godt kunne stole paa Forældrene. Jeg kan ikke forestille mig, at der skulde være Forældre, som foruden hvad de betale til det offentlige Skolevæsen, skulde ville betale en Lærer ikke alene for ikke at lære deres Børn Noget, men endog ogsaa for at forberede dem i moralisk Henseende; det kunne de ganske vist have uden Betaling. — Naar den ærede Landstingsmand har sagt, at der i Sogneforstanderskaberne kun var een Mand, hvis Stilling medførte, at han havde Sagkundskab, nemlig Præsten, saa skal jeg, næst at henholde mig til den ærede sidste Taler, dertil sige det Spørgsmaal: hvormange er der da i Skoleinspektionen, som efter deres Stilling maa antages at have den fornødne Sagkundskab? Der er jo kun Een, nemlig Provsten, idet man jo ikke kan forudsætte, at Amtmanden ifølge sin Stilling har en saadan Sagkundskab; og jeg veed ikke, om man mere skal stole paa en Mand, fordi han nu tilfældigvis er bleven Provst, end paa en simpel Præst. Nu sagde den ærede Landstingsmand, at Præsten kan blive overstemt i Sogneforstanderskabet, og det kan han jo ganske vist; men jeg troer dog, at en Præst i Forening med en Samling af Mænd, hvem denne Sag ligger paa Hjerte, kan frembyde ligesaa stor Garanti, som naar man kun har den ene Person, Provsten, at holde sig til; det er jo nemlig en bekendt Sag, at det for det Meste er Provsten, der danner den egentlige Skoleinspektion, og hertil maa endnu sies, at vore Provster ere meget forskellige, og de ere ingenlunde altid valgte af Hensyn til, at de ere i Besiddelse af den største Dygtighed eller Sagkundskab med Hensyn til Skolevæsenet; det er

ofte saadanne Følle, der findes at være de meest skikede til Skriveri og Kontorforretninger, og det er ikke sjældent Tilfældet, at disse Følle see skjævt til de private Skoler og betragte dem som en Uorden. Jeg vil derfor meget tilraade, at vi forkaste det Forslag af den ærede Landstingsmand, som er Hovedpunktet, nemlig Forslaget under Nr. 1. — Endringsforslaget under Nr. 2 maa jeg finde ganske betydningsløst. Der kan ganske vist ikke være Spørgsmaal om, at det jo maa kunne være efter Skolebestyrelsens Opgivende, naar der staaer, at Læreren selv examinerer. — Hvad det sidste Endringsforslag angaaer, troer jeg, at de to sidste Punktummer i § 2 meget vel kunne blive staaende; i alt Fald vil jeg ikke stemme for nogen Forandring deri.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: I den Lov, hvortil den foreliggende skal danne et Tillæg, er der jo, som bekendt, egentlig ikke Tale om Skoler, men om privat Underviisning, om Forældre, som ville unddrage deres Børn fra Skolegang og selv sørge for deres Underviisning, og der er da bestemt, hvorledes disse Forældre skulle tilfredsstille det Offentlige, hvorledes de skulle bevise, at den private Underviisning for Børnene er tilfredsstillende. Det er altsaa egentlig en Lov, der giver en Frihed, som allerede i mange Læder havde bestaaet i Kjøbenhavn og vel ogsaa i Kjøbstæderne, og som nu ogsaa strax blev optagen og benyttet paa Landet, dog sjældent under de Former, der ere de almindelige i Kjøbenhavn, idet man kun sjældent har brugt at tage en Hunslerer og lade et Par Familiers Børn komme til det Sted, hvor han logerede, hvorimod det er blevet hyppigere og hyppigere paa Landet, at en Deel Familier staae sig sammen og antage en Lærer, til hvem de anstafte et Lokale, der paa visse Steder har været meget anseeligt og godt, og hvor de sende deres Børn hen til Underviisning. En saadan Samling af Børn kunde man jo passende kalde en Skole. Det er, som bekendt, blevet